

UZASADNIENIE

Decyzją numer (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że T. K. w okresach od 16.12.2013 r. do 24.12.2013 r., od 13.01.2014 r. do 19.01.2014 r., od 17.02.2014 r. do 23.02.2014 r., od 01.05.2014 r. do 15.05.2014 r., od 15.07.2014 r. do 22.07.2014 r., od 20.08.2015 r. do 27.08.2015 r., od 09.09.2015 r. do 23.09.2015 r., od 20.10.2015 r. do 29.10.2015 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu i zdrowotnemu oraz określił miesięczne podstawy wymiaru składek z wymienionego tytułu.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzona kontrola wykazała, że płatnik składek (...) Spółka z o.o. w Ł. w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r.) zawierał umowy cywilnoprawne, którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowę o dzieło zawartą pomiędzy (...) Spółką z o.o., a T. K. zawartą na okres od 9 września 2015 r. do 30 września 2015 r., której przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. W ocenie organu rentowego, ww. umowa nie miała jednak charakteru umowy o dzieło, a T. K. wykonywała umowę zlecenia. Praca zainteresowanej polegała na rozdawaniu ulotek. W ocenie organu rentowego za samo dzieło nie może być uznana czynność jaką jest rozdanie ulotek, gdyż w jej wyniku nie powstaje rzecz w stanie wcześniej nie istniejącym posiadająca autonomiczną wartość w obrocie cechująca się jednolitością, jednorodnością. Umowy miały charakter okresowy i dotyczyły powtarzalnych czynności – roznoszenia ulotek oraz kończyły się z upływem czasu na jaki zostały zawarte, a nie w związku z oddaniem dzieła. Wszystkie te elementy wskazują na to, że umowy zawarte pomiędzy (...) Spółka z o.o. a T. K. nie miały charakteru umów o dzieło. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że z zapisów zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że T. K. w okresie wykonywania umowy zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. nie posiadała innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tym samym, płatnik składek powinien zgłosić T. K. w ww. okresie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz opłacić należną składkę w stosownej wysokości.

/decyzja k.5-7 akt ZUS /

Odwołanie od ww. decyzji do Sądu Okręgowego w Łodzi złożył pełnomocnik (...) Sp. z o.o. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że T. K. nie podlega w spornych okresach objętych zaskarżoną decyzją obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako jego zleceniobiorca. Skarżący podniósł, że zgodnym i rzeczywistym zamiarem stron było zawarcie umów o dzieło, a celem umów było wykonanie określonego dzieła wskazanego w ich treściach. W ocenie skarżącego organ rentowy nie wskazał dowodów, na których mógłby oprzeć swoje wnioski, a jego argumentacja sprowadzała się do jedynie do przytoczenia przepisów prawa i ich wykładni.

/odwołanie k. 2 – 4 verte/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji i wniósł o oddalenie odwołania. /odpowiedź na odwołanie k. 8 – 10/

Zainteresowana T. K. nie zajęła stanowiska w sprawie. /bezsporne/

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 21 września 2017 r. pełnomocnik odwołującej Spółki poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem wartości przedmiotu sporu, która wynosi 4427 zł. /protokół rozprawy z dnia 21.09.2017 r. oświadczenie pełnomocnika odwołującej 00:24:59, oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:16:39 i 00:25:15/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny :

Płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zajmuje się ochroną osób i mienia. Spółka funkcjonuje w obrocie gospodarczym od 1989 r. Prezesem zarządu spółki od 2001 r. jest M. R.. Do 2015 r. spółka zatrudniała około 50 osób w oparciu o umowy o pracę oraz około 200 osób w oparciu o umowy zlecenia. Spółka zawierała także umowy o dzieło.

/ wyciąg z KRS k. 5 – 6 verte ,zeznania z dnia 21.09.2017 r. Prezesa Spółki 00:18:41 – 00:24:59 /

Zgodnie ze strategią przyjętą przez Spółkę, najlepszym sposobem pozyskania klienta jest dostarczenie mu ulotki reklamowej odnośnie usług świadczonych przez Spółkę. Usługi oferowane przez spółkę nie są kierowane do konkretnego klienta. / zeznania z dnia 21.09.2017 r. wnioskodawczyni 00:18:41 – 00:24:59, świadka A. D. (1) 00:06:59 – 00:16:39/

Płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. , reprezentowany przez M. R. (zamawiający) zawarł z T. K. (wykonawcą) umowy nazwane „ umowami o dzieło”. Zgodnie z treścią umów, wykonawca zobowiązał się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Strony zawarły następujące umowy:

- w dniu 24 grudnia 2013 r. na okres od 16 grudnia 2013 r. do 24 grudnia 2013 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 687,00 zł.

- w dniu 13 stycznia 2014 r. na okres od 13 stycznia 2014 r. do 19 stycznia 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 476,00 zł.

- w dniu 17 lutego 2014 r. na okres od 17 lutego 2014 r. do 23 lutego 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 623,00 zł.

- w dniu 1 maja 2014 r. na okres od 1 maja 2014 r. do 15 maja 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 665,00 zł.

- w dniu 15 lipca 2014 r. na okres od 15 lipca 2014 r. do 22 lipca 2014 r. . z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 511,00 zł.

- w dniu 20 sierpnia 2015 r. na okres od 20 sierpnia 2015 r. do 27 sierpnia 2015 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 687,00 zł.

- w dniu 9 września 2015 r. na okres od 9 września 2015 r. do 23 września 2015 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 720,00 zł.

- w dniu 20 października 2015 r. na okres od 20 października 2015 r. do 29 października 2015 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 383,00 zł.

/umowy o dzieło k. 30, k. k. 32, k. 34, k. 39, k. 42, k. 47, k. 49, k. 51/

Zainteresowana T. K. jest emerytką. /okoliczność bezsporna/

W ramach ww. umów , czynności wykonywane przez T. K. sprowadzały się do roznoszenia ulotek reklamowych spółki z o.o. (...). Ulotki te informowały o promocjach na monitoring, założenie systemów alarmowych, konwojach. Ulotki były dostarczane do firmy w dużych paczkach. Spółka po dacie zwarcia umowy wskazywała rejon, gdzie ulotki mają być rozniesione. Wynagrodzenie wykonawców było uzależnione od ilości pobranych ulotek. Ulotki miały jeden wzór i nie posiadały oznaczeń pozwalających zidentyfikować osobę, która rozniosła daną partię materiałów. Nie każdy wykonawca dostawał taką samą ilość materiałów reklamowych do rozniesienia. Wykonawcy otrzymywali określony

pakiet materiałów do rozniesienia, a spółka nie kontrolowała ilości rozniesionych ulotek przez danego wykonawcę. Jedynym wyznacznikiem wykonanej pracy była reakcja klientów oraz fakt, że ulotki pojawiły się na ulicach. Wpłata wynagrodzenia następowała po wykonaniu pracy w wyniku rachunków wystawionych przez Spółkę. /zeznania z dnia 21.09.2017 r. prezesa Spółki M. R. 00:18:41 – 00:24:59, świadka A. D. (1) 00:06:59 – 00:16:39, rachunki k. 31, 33, 35 – 38, 39A, 43, 48, 50 ,52/

Odwołująca się Spółka z tytułu zawartych przedmiotowych umów nie odprowadziła składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne do ZUS. (okoliczność bezsporna)

Decyzją numer (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że T. K. w okresach od 16.12.2013 r. do 24.12.2013 r., od 13.01.2014 r. do 19.01.2014 r., od 17.02.2014 r. do 23.02.2014 r., od 01.05.2014 r. do 15.05.2014 r., od 15.07.2014 r. do 22.07.2014 r., od 20.08.2015 r. do 27.08.2015 r., od 09.09.2015 r. do 23.09.2015 r., od 20.10.2015 r. do 29.10.2015 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu i zdrowotnemu oraz określił miesięczne podstawy wymiaru składek z wymienionego tytułu. (karta 7 akt ZUS)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji zawartej w aktach rentowych, dokumentów przedstawionych w trakcie postępowania sądowego oraz złożonych zeznań świadka A. D. (2) pracownika płatnika a także M. P. odwołującej się spółki. Wskazać należy, iż spór w niniejszej sprawie sprowadził się w istocie do odmiennej oceny, kwestionowanych umów, nazwanych „ umowami o dzieło ”, jakie płatnik zawierał z zainteresowaną T. K.. Ustalenie bowiem, jaka umowa została faktycznie zawarta między stronami implikuje - obowiązek lub jego brak objęcia ubezpieczeniem.

Podkreślić należy, że zainteresowana T. K., mimo prawidłowego wezwania, nie stawiła się na terminie rozprawy w dniu 21 września 2017 r. bez usprawiedliwienia swego niestawiennictwa, pozbawiając się możliwości złożenia zeznań, a zatem możliwości dowodzenia swoich racji przed Sądem.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje :

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołanie (...) Spółki z o.o. w Ł. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz.963 z późn. zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z mocy art. 13 pkt. 2 ustawy zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z treścią art.18 ust.1 i 3 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zleceniobiorców stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług, jeżeli w umowie o świadczenie usług określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art.20 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Podstawą wymiaru składek jest przychód faktycznie otrzymany lub pozostawiony do dyspozycji.

Natomiast zgodnie z treścią art.81 ust.1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.581) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób zatrudnionych na podstawie umowy o świadczenie usług, stosuje się

przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób, bez stosowania ograniczeń o których mowa w art.19 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W przypadku, gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art.66 ust.1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie (art.82 ust.1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Zgodnie z treścią art.85 ust.4. ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia (...) składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza zamawiający, z zastrzeżeniem art. 86 ust. 1 pkt 13a Ustawy.

Należy też wskazać, iż jeżeli jedna osoba wykonuje kilka rodzajów działalności, z którymi wiąże się obowiązek ubezpieczenia społecznego mamy do czynienia ze zbiegiem tytułów do ubezpieczenia uregulowanym w art.9 ww. ustawy. W takich sytuacjach ustawodawca z reguły wskazuje, który z tytułów ma pierwszeństwo, czyli z którego z tych tytułów podlega się ubezpieczeniu z wyłączeniem obowiązku pozostałych tytułów. Zbieg obowiązku ubezpieczenia dotyczy tylko obowiązku ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Oba te ryzyka mają bowiem charakter ogólny, niezależny od konkretnego tytułu do ubezpieczenia. Ubezpieczonemu wystarczy zatem posiadanie jednego tytułu do ubezpieczenia, aby dane ryzyko było chronione. Ustawodawca w art.9 ww. ustawy podzielił tytuły do ubezpieczenia na dwie grupy: na te które bezwzględnie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia i nie mogą być z niego zwolnione (np. stosunek pracy) i pozostałe tytuły, które mogą być zwolnione z tego obowiązku. Jeżeli zbiegają się ze sobą tytuły „bezwzględne” obowiązek ubezpieczenia dotyczy każdego z nich, natomiast jeżeli zbieg dotyczy tytułu „bezwzględnego” z tytułem „ogólnym” obowiązkiem ubezpieczenia jest tylko tytuł „bezwzględny”. Wyjątek od tej reguły wynika z art.9 ust.1a ww. ustawy zgodnie z treścią którego ubezpieczeni wymienieni w ust.1 (m.in. pracownicy), których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art.18 ust.4 pkt 5a, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust.1b i art. 16 ust. 10a. Zatem reguła ta nie ma zastosowania do zbiegu stosunku pracy z wykonywaniem umowy zlecenia w przypadku tych ubezpieczonych, których podstawa wymiaru składki z tytułu np. umowy o pracę jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. nr 200, poz.1679). Osoby te podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z posiadanych tytułów ogólnych (np. z umowy zlecenia) ex lege. Dochodzi więc do rozszerzenia obowiązku ubezpieczenia.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwalifikacja prawna umów zawartych przez płatnika (...) Sp. z o.o. z T. K., a mianowicie ocena, czy były to umowy zlecenia (o świadczenie usług), czy też umowy o dzieło, a pochodną tego jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych.

Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi, a także finansowymi.

I tak np. podczas, gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem, czy z osobą z zewnątrz.

Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Podkreślić należy, że decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia (o świadczenie usług), czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Wskazać należy, iż stosownie do treści art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią przepisu art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ma to miejsce wtedy gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych, natomiast umowa taka nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów np. agencyjnej, komisji itp. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8.10.2013 roku III AUa 401/13 LEX nr 1386066)

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przeszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku / vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Natomiast cechą konstytutywną dzieła jest samoistość rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie. Takie stanowisko zajmuje także doktryna (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15)/ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 maja 2013 r. sygn. III AUa 1136/12/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

W umowie zlecenie zaś można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 r. III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przynosić ustalony w umowie lub wynikający z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nie osiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym

odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nie osiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nie osiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie. (K. B. artykuł „Kilka mitów z zakresu teorii umów (...) teza 2)

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1, art. 629, art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie); takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok SN z dnia 3 listopada 2000 r. IV CKN 152/2000 OSNC 2001 Nr 4 poz. 63).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

W niniejszej sprawie strony w spornych okresach czasu zawarły umowy nazwane „umowami o dzieło”, w których T. K. zobowiązała się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek reklamowych spółki z o.o. (...). Co również istotne, to ilość pobranych ulotek decydowała o wynagrodzeniu zainteresowanej, a ponadto spółka w żaden sposób nie kontrolowała czy ulotki zostały rzeczywiście dostarczone. Sygnałem czy praca z tytułu zawartych umów była wykonana był kontakt potencjalnych klientów ze Spółką lub pojawienie się ulotek na ulicach.

W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że stron nie wiązały umowy o dzieło, bowiem celem wykonywanych przez zainteresowaną czynności nie było wykonanie konkretnego dzieła. Zainteresowana była zobowiązana do wykonywania tych czynności jedynie z należyłą starannością. Strony, oprócz zawartego w treści umowy sformułowania o zobowiązaniu się wykonawcy do rozdania ulotek, nie oznaczyły ani „dzieła”, ani nawet rezultatu, jaki ma być osiągnięty i który mógłby zostać poddany ocenie w zakresie wad. Strony w spornej umowie nie oznaczyły dzieła - jako określonego rezultatu, ponieważ z przyczyn oczywistych takiego określenia być nie mogło. Samo bowiem roznoszenie ulotek nie zmierza do wytworzenia określonego "dzieła".

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można ponadto, każdego wyniku określonych czynności wykonanych przez daną osobę sprowadzać do dzieła na gruncie przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeń społecznych, które nie powodują obowiązku zapłaty składek na te ubezpieczenia. Dzieło takie bowiem ma przynieść trwały efekt i jednocześnie ma mieć w pewnym stopniu niepowtarzalny charakter. W sprawie natomiast nie mamy, z taką sytuacją do czynienia, bowiem, określone w umowie powtarzalne czynności sprowadzały się do rozniesienia ulotek i tym samym nie jest możliwym uznanie tych czynności za dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.

Powyższe decyduje o tym, że sporne umowy zostały prawidłowo zakwalifikowane przez organ rentowy jako umowy o świadczenie usług, do których znajdują zastosowanie przepisy o zleceniu w rozumieniu art. 750 k.c., a to z kolei

powoduje konieczność opłacenia należnych składek, zarówno na ubezpieczenia społeczne, jak i na ubezpieczenie zdrowotne, zgodnie z zacytowanymi powyżej przepisami.

Mając wszystkie wskazane wyżej okoliczności na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku i oddalił odwołanie jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od Biura Ochrony i Usług (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. kwotę 900 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1667), mając na uwadze treść Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 roku, sygn. akt III UZP 2/16 opublikowaną w L..

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi płatnika

K.B.